

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ – МАСТЕР

1. Етички аспекти образовања

Проф. др Миле Савић

Наставни план обухвата основне проблеме моралног образовања у светлу основних нормативно-етичких теорија. У складу са тиме, наставни план обухвата проблем образовања у светлу основних нормативно-етичких теорија као што су етика врлине, етика дужности и утилитаристичка (консеквенцијалистичка) етика. У овом делу курса студенти ће бити упознати са етичким аспектима образовања код Платона, Аристотела, Русоа, Канта, Мила, Хумболта, Дјуија, Фукоа... Посебан део курса биће посвећен примењеним концептима моралног образовања као што су: *paidea*, *Bildung*, „образовање за демократију“, „критички“ и „постмодернистички“ концепт образовања, проблемима односа васпитања и индоктринације, као и проблемима односа етике уверења и етике одговорности. У складу са тиме, завршни део курса бавиће се анализом вредности у образовању као што су: правда, једнакост, слобода, ауторитет, аутономија, аутентичност, хуманизација, самоостварење...
Полагање испита: писмено и усмено.

2. Социологија детињства

Проф. др Станоје Ивановић

Програм се састоји из два дела. У првом делу разматрају се најважнија теоријска схватања социјализације и одрастања младих и утицај друштвених услова и социјалних субјеката на овај процес. Посебно ће се разматрати схватања о детету и детињству, о начину остваривања друштвеног утицаја и ефектима тих утицаја на формирање личности и социјалних модела. У другом делу програма разматрају се искуствени облици васпитања деце, средства и носиоци васпитног деловања и други чиниоци овог процеса у савременим условима. Посебно ће се анализирати компаративна обележја традиционалних и савремених васпитних приступа и васпитне праксе у раду са децом.

Полагање испита: писмено и усмено.

Литература:

1. С. Томановић: *Социологија детињства*, Социолошка хрестоматија, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2004;
2. И. Кон: *Дете и култура*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1995.

3. Психологија у образовању и васпитању

Проф. др Биљана Требјешанин, проф. др Аурел Божин и доц. др Јелена Враћешевић

Циљ предмета је упознавање студената са психолошким сазнањима релевантним за унапређење васпитно-образовног контекста и решавање свакодневних проблема у васпитно-образовном процесу.

Програм предмета:

Социјални развој на предшколском и млађем основношколском узрасту: карактеристике, чиниоци, циљеви и стратегије подстицања, тешкоће; Емоционални развој на предшколском и млађем основношколском узрасту: карактеристике, чиниоци, циљеви и стратегије подстицања, тешкоће; Морални развој на предшколском и млађем основношколском узрасту: карактеристике, чиниоци, циљеви и стратегије подстицања, тешкоће; Креативност на предшколском и млађем основношколском узрасту: карактеристике, чиниоци, циљеви и стратегије подстицања, тешкоће; Когнитивни развој на предшколском и млађем основношколском узрасту: карактеристике, чиниоци, циљеви и стратегије подстицања, тешкоће; Развој личности на предшколском и млађем основношколском узрасту: карактеристике, чиниоци, циљеви и стратегије подстицања, тешкоће; Облици и образовно-развојни ефекти социјалне интеракције у процесу подучавања и учења; Мотивација за школско учење и мотивисање деце предшколског и млађег основношколског узраста; Когнитивна и мотивациона основа саморегулисаног учења; Евалуација у процесу подучавања и учења: циљеви, критеријуми, стратегије; Социјално-психолошки чиниоци успешности образовно-васпитног процеса: опажање других људи, атрибуциони стил, имплицитне теорије, предрасуде и стереотипи; Социјални односи у школи/вртићу и њихови ефекти (партиципација ученика, кооперација, агресивност...); Психолошки проблеми у наставном процесу: исходишта, превенција, превладавање; Стрес у образовно-васпитном раду: извори, начин испољавања, превенција, превладавање; Критеријуми и методе процене квалитета уџбеника за предшколски и млађи основношколски узраст.

Начин полагања испита: усмено.

Литература:

1. *Психологија у образовању и васпитању, Збирка текстова*, Учитељски факултет, Београд, 2011.

4. Интернет технологије у образовању

Проф. др Данимир Мандић

Појам и врсте интернет технологија. Улога интернет технологија у образовању. Дидактички ресурси у интернет окружењу. Интеграција хипермедије у образовање. Индивидуализација наставног рада уз коришћење интернет технологија. Комплексно вредновање рада ученика уз коришћење интернета. Врсте интерактивних тестова у интернет окружењу. Креирање тестова. Избор адекватног софтвера за реализацију наставе. Улога макромедије у симулацији различитих процеса. Анализа локација на интернету у функцији планирања и реализације наставе. Структуриране и неструктуриране дигиталне библиотеке у образовању. Оспособљеност наставника за коришћење интернет технологија. Правци даљег развоја интернета у функцији подизања квалитета наставног рада. Улога интернета у доживотном усавршавању наставника. Формално и неформално образовање уз коришћење интернета.

5. Тумачење књижевног текста – на примерима књижевности за децу и младе

Проф. др Петар Пијановић и доц. др Зорана Опачић.

Наставни план усредсређен је на интерпретацију књижевног текста на примерима књижевних дела за децу и младе. У складу са тиме, предвиђене су следеће области: Указивање на специфичности тумачења књижевности за децу и младе; Врсте тумачења књижевног текста за децу и младе (књижевнотеоријски, социолошки, културолошки, психоаналитички, родни приступ итд.); Тумачење дела народне књижевности као вида књижевности за децу и младе на одабраним примерима; Специфичност тумачења лирске песме за децу и младе на одабраним примерима; Тумачење романа за децу и младе на одабраним примерима; Тумачење драмског текста за децу на одабраним примерима; Тумачење нефикционалних текстова као вида књижевности за децу и младе. Студенти ће бити подстицани на самостални рад у приступу књижевном тексту.

Полагање испита: писмено и усмено.

Литература:

1. Зденко Шкроб, Анте Стамаћ (1998). *Увод у књижевност (теорија, методологија)* (5. издање). Загреб: Глобус (стр. 107–150, 233–272, 335–498) или
2. Peter Hunt (ed.) (1999). *Understanding Children`s Literature*. London, New York: Routledge;
3. Пијановић, Петар (2005). *Наивна прича*. Београд: Српска књижевна задруга (стр. 19–44, 173–214, 232–249);
4. Зорана Опачић (2009). „Одрастање у мултикултурним срединама у српској књижевности за децу“. *Детињство*, 4/2009 (XXXV), 2009, стр. 55–64 или Зорана Опачић (2010). „Андерсеново сновидовно око“, У: Ајдачић, Д., Лазаревић Ди Ђакомо, П. (ур.) (2010). *У част Пера Јакобсена, зборник радова*, Београд: Slovo Slavia, стр. 107–126.

6. Савремено друштво

Проф. др Милимир Мучибабић

Наставни програм предмета Савремено друштво има два дела. У првом делу се намеће природна потреба да хронолошким редом кроз историју упознамо студенте о темељним проблемима човека и друштва, као и о историјским оријентацијама и методолошким упутствима који су коришћени у решавању тих проблема. Имајући у виду чињеницу да проблеми човека, друштва, државе, слободе, демократије, својине и хуманизма не губе на актуелности ни данас, у другом делу се говори о савременим теоријама и оријентацијама које траже одговоре на ова питања и жељу да превреднују досадашња сазнања. Заправо, да се на трагу критичке теорије друштва сагледа квантитативна парадигма друштвеног развоја и на њој заснована тежња за глобалном владавином оличеном у неолиберализму и глобализму.

Литература:

1. Џорџ Рицер, *Савремена социолошка теорија и њени класични корени*, Службени гласник, Београд, 2009.
2. Ендру Хејвуд, *Политичке идеологије*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2005.
3. Милимир Мучибабић, *Између утопије и реалности*, Веселин Маслеша, Сарајево, 1989.

7. Акциона истраживања у образовању

Проф. др Вељко Банђур

Карактеристике и значај акционих истраживања у образовању. Акциона истраживања у контексту основних истраживачких традиција: херменеутичке, позитивистичке и критичке. Акционо истраживање у образовању – процес сазнавања мењањем и мењање сазнавањем. Улога учитеља и васпитача у акционим истраживањима. Васпитно-образовна пракса – извор проблема акционих истраживања. Акциона истраживања у функцији унапређивања васпитно-образовне праксе. Планирање акционих истраживања у предшколском и основно-школском васпитању и образовању. Спирални ток и флексибилност акционих истраживања. Методе, технике и инструменти у акционим истраживањима. Писање извештаја о спроведеном акционом истраживању у образовању.

Полагање испита: писмено и усмено.

8. Организациони модели рада основне школе

Проф. др Нада Вилотијевић

Појам и значај познавања организационих модела рада школа. Промене у друштву и развојне промене школе. Теоријске основе организације школе: структурно-функционалне, интеракционалне, критичко-комуникативне, хуманистичко-еманципаторске и конструктивистичке теорије. Радикална критика модела традиционалне школе. Организациони модели школе. Отворене и алтернативне школе. Функција и значај експерименталних (огледних) школа. Експерименталне школе у свету и код нас (Ermitage, Brussels и друге). Полудневна, школа са продуженим боравком и целодневна школа. Организациони модели квалитетне-иновативне школе. Критерији за препознавање ових школа. Планирање курикулума у квалитетној-иновативној целодневној школи. Иновативни модели рада у ефикасној, квалитетној школи потпуног успеха. Еманципаторска улога ученика и наставника у раду ефикасних школа. Компетенција наставника за рад у квалитетној (ефикасној) целодневној школи.

Полагање испита: писмено и усмено.

11. Стратегије и поступци за подстицање дечјег ликовног стваралаштва

Проф. мр. Невена Хаџи-Јованчић

Стратегије и поступци за подстицање дечјег ликовног стваралаштва је изборни курс мастер студија у оквиру кога ће се студенти, кроз предавања и сопствено искуство, упознавати са различитим стратегијама и поступцима који се користе у општем образовању са намером подстицања и развијања дечјег ликовног стваралаштва. Радом у оквиру различитих тема и/тематских пројеката студентима ће бити омогућено да стекну детаљнији увид у планирање и начине реализације изабраних ликовних проблема. Кроз разговоре и анализу са професором, као и самосталним или радом у групи, сагледаће различите начине за доношење одлука у планирању наставе визуелних уметности (ликовне културе) и начине реализације изабраних проблема у раду са децом. Посебна пажња биће посвећена структурирању изабраних ликовних проблема у контексту развијања и увођења нових ликовних концепата.

Вредновање постигнућа обављаће се континуираним праћењем. Елементи вредновања биће: похађање, активно учешће на часу, реализација индивидуалних и групних пројеката као и усмени испит.

Полагање испита: усмено и писмено.

Литература:

1. R. Clement, and E. Tarr, *A Year in the Art of a Primary school*, NSEAD, The Gatehouse Corsham Court, 1992;
 2. J. Lancaster, *Art, Craft and Design in the Primary school*, NSEAD, The Gatehouse Corsham Court, 1992;
- Н. Хаџи-Јованчић, *Визуелне уметности за младе – од идеје до дела*, Klett, Београд, 2009.

9. Идентификација и рад са математички надареном децом

Проф. др Мирко Дејић

Циљ курса: Оспособљавање студената за идентификацију и рад са даровитом децом за математику.

Садржај курса (тематске целине): 1. Како научити децу да воле математику; 2. Даровитост и њени појавни облици; 3. Креативност у математици; 4. Математичке способности; 5. Откривање математички даровите деце; 6. Улога родитеља у откривању математички даровите деце.; 7. Улога школе у раду са даровитом децом; 8. Подстицање развоја даровитости за математику; 9. Могућности рада са децом даровитом за математику; 10. Какав је то учитељ који зна да ради са даровитом децом.; 11. Шта можемо да научимо од великих математичара; 12. Конкретни задаци за рад са даровитом децом за математику (1. до 4. разред).

Вредновање студената: Тестирање знања и вештина стечених током предавања;
1. Семинарски рад.

Литература:

1. М. Вујовић, и други, *Даровити ученици*, Нова просвета, Београд, 1992.
2. В. А. Гусев, *Психолого-педагогические основы обучения математике*, Вербум, Москва, 2003.
3. М. Дејић, *Радови о даровитости за математику у Зборницима 1-14*, Висока школа за образовање васпитача, Вршац.
4. М. Дејић, С. Ћебић и А. Михајловић: *Математичка даровитост и креативност*, Регионални центар за таленте, М. Пупин, Панчево, 2009.

10. Музичко образовање и развој детета

Проф. др Гордана Стојановић

Циљ: Упознавање и схватање да је музичко образовање од најранијег детињства од значаја за општи развој детета и да усвајање знања у предшколској установи и школи треба да се одвија у холистичкој перспективи у којој осећања, чулност и телесност су у интеракцији са когнитивним развојем.

Садржај предмета: Значај бављења музиком: допринос психолошких истраживања музици и наставној музичкој пракси. Дефинисање појмова музички и општи развој. Упоредност музичког и општег развоја: пре рођења, најраније детињство, ране школске године. Дечија култура и настава музике. Стварање одговарајућег музичког окружења за децу предшколског и раношколског узраста .

Литература:

1. Јун Руар Бјерквол, *Надахнуто биће*, Плато, Београд, 2005, стр. 13-297.
2. Ксенија Мирковић Радош, *Coda – Психолошка истраживања у музици и музичко образовање*, *Психологија музика*, Завод за уџбенике, Београд, 1996, стр. 267-278.
- Шарлин Хабермејер, *Права музика за ваше дете*, Inter Gradex Trade, Чачак, 2001, стр. 3-53, 125-194.

Обавезе студената и вредновање њиховог рада:

1. Редовно похађање наставе и активност учешћа у панел дискусијама.
2. Усмени испит

12. Физичко васпитање и здравље предшколског детета

Доц. др Даница Џиновић

Циљ предмета: је проширивање и обогаћивање теоријских знања потребних за правилан физички раст, развој и здравље деце као и за рано препознавање и адекватан третман деце са сметњама у физичком развоју; да се изборним предметом понуди одређени број тема са разрађеним методичким садржајима као моделима које ће студенти користити у својој пракси.

Исход предмета: да студенти стечена знања и вештине, односно, понуђене садржаје имплементирају у свакодневни васпитно-образовни рад и тако омогуће да пракса здравственог (као физичког) васпитања добије одговарајућу педагошку димензију, а деца схвате зашто нешто раде, односно, зашто нешто треба или не треба да ураде, да би очувала своје здравље, као и да науче како да редукују понашања која га нарушавају

Садржај предмета: 1. Физичка вежбања у функцији обуке васпитача за препознавање, развој и примену здравих стилова живота, односно здравља; 2. Како кроз радионичко-експериментални приступ приближити вежбање и здравље деци у предшколским устаном; 3. Дете, спорт, здравље; 4. Примена специфичних (индивидуалних) програма из физичког васпитања за децу са сметњама у физичком развоју (деца оштећеног здравља); 5. Дијагностика, превенција и отклањање узрока лошег држања тела код деце.

Литература:

1. Д. Џиновић-Којић, *Физичка зрелост деце за полазак у школу*, Заједница Виших школа за образовање васпитача републике Србије, Београд, 2000, стр 5-30;
2. Д. Џиновић-Којић, *Акредитовани семинари 1, 2 и 3 2007/8/9/10 год.* (Обим око 250 страна).
3. Д. Перић и Н. Цветковић, *Буди прав-бићеш здрав*, Библиотека Деспот Стефан Лазаревић, Младеновац, 2003, стр. 41-92. и 103-119.

Методe извођења наставе: презентација радионица. Од студената се очекује да присуствују предавањима, да учествују у излагањима, дискусијама, да постављају питања и формулишу проблеме.

Провера знања и оцењивање рада студената:

- А) Предиспитне обавезе: презентација радионичарских активности (40)
- Б) Испит: усмени испит (60)